

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان

ایران رشد ۸۶ درصد و سهم ۲۷ صدم درصد

گروه تحلیل خبر

میلیارد دلاری در رتبه اول منطقه از این نظر قرار داشته است. پس از آن عربستان با ۶،۵ میلیارد دلار و قطر با ۳،۷ میلیارد دلار به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم جای گرفته‌اند. این رقم برای سایر کشورها عبارت است از: بحرین منفی ۱،۷۲ میلیارد دلار، لبنان عراق ۱۱۶ میلیون دلار، اردن ۷۲ میلیون دلار، لبنان ۱،۱۲ میلیارد دلار، عمان ۴،۶ میلیون دلار، فلسطین ۳۶ میلیون دلار، سوریه منفی ۳ میلیون دلار، ترکیه ۵۵ میلیارد دلار، امارات ۲،۷ میلیارد دلار، و یمن ۶۶ میلیون دلار.

آنکتاد در گزارش خود ایران را در گروه کشورهای آسیای جنوبی قرار داده است، به گونه‌ای که حجم سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در ایران طی سال ۲۰۰۹ با رشد قابل توجه ۸۶ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجه شده و از ۱،۶۱۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ به ۳،۰۱۶ میلیارد دلار در این سال رسیده است. این در حالی است که در سال ۲۰۰۸ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران با کاهش ۱۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۷ مواجه شده بود. بر خلاف افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران سرمایه‌گذاری‌های ایران در خارج طی سال ۲۰۰۹ کاهش یافته و به ۳،۵۶ میلیون دلار رسیده است. میزان سرمایه‌گذاری‌های مستقیم ایران در خارج طی سال ۲۰۰۸، ۳۸۰ میلیون دلار اعلام شده بود. در سال ۲۰۰۷، نیز ۳۰۲ میلیون دلار سرمایه‌گذاری مستقیم توسط ایران در خارج انجام شده بود.

آنکتاد می‌گوید: حجم کل سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی انجام شده در ایران از سال ۱۹۹۰ تا پایان سال ۲۰۰۹ نیز به ۲۳،۹۸ میلیارد دلار رسیده و در میان ۱۴ کشور خاورمیانه ایران از نظر حجم جذب سرمایه‌های مستقیم خارجی در این مدت در جایگاه ششم قرار گرفته است. در این منطقه عربستان با ۱۴۷ میلیارد دلار بیشترین رقم و

در کشورهای توسعه یافته انجام شد که این رقم نسبت به سال قبل از آن ۴۴ درصد کاهش یافت. این رقم برای سال ۲۰۰۸ بالغ بر ۱۰،۱۸ تریلیون دلار و برای سال ۲۰۰۷ نیز ۱۴،۴۴ تریلیون دلار اعلام شده است. امریکای شمالی شاهد بیشترین کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی طی سال ۲۰۰۹ بوده است. به طوری که حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در این منطقه طی سال ۲۰۰۹ با کاهش ۶۰ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجه شد و از ۳۷۹ میلیارد دلار به ۱۴۸ میلیارد دلار کاهش یافت.

سهم خاورمیانه از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

منطقه خاورمیانه نیز همچون مناطق دیگر با کاهش حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سال ۲۰۰۹ مواجه شد. در مجموع حجم سرمایه‌گذاری‌ها مستقیم خارجی در خاورمیانه از ۹۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۹ به ۶۸ میلیارد دلار رسیده که کاهش ۲۵ درصدی را نشان می‌دهد. عربستان با جذب ۳۵،۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در رتبه اول منطقه قرار داشته است. پس از آن قطر با جذب ۸،۷ میلیارد دلار، ترکیه با ۷،۶ میلیارد دلار و لبنان با ۴،۸ میلیارد دلار به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم و چهارم جای گرفته‌اند. این رقم برای سایر کشورها عبارت است از: بحرین ۲۵۷ میلیون دلار، عراق ۱۰۷ میلیون دلار، اردن ۲،۳۸ میلیارد دلار، کویت ۱۴۵ میلیون دلار، عمان ۲،۲ میلیارد دلار، فلسطین ۳۳ میلیون دلار، سوریه ۱،۴۳ میلیارد دلار، و یمن ۱۲۹ میلیون دلار. به موازات کاهش ورود سرمایه‌ها به خاورمیانه حجم سرمایه خروجی از این منطقه نیز با ۳۷ درصد کاهش در سال ۲۰۰۹ مواجه شد و به ۲۷ میلیارد دلار رسید. در سال ۲۰۰۸ حجم سرمایه‌گذاری‌های این منطقه در خارج ۳۷ میلیارد دلار اعلام شده بود. کویت با سرمایه‌گذاری ۸،۷

کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل (آنکتاد) با انتشار جدیدترین گزارش سالانه خود با عنوان «گزارش سرمایه‌گذاری جهان ۲۰۱۰» خبر داد، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان در سال ۲۰۰۹ میلادی به نسبت سال قبل آن ۳۷ درصد افت کرده است تا آنجا که بان کی مون، دبیرکل سازمان ملل، در پیش‌گفتار این گزارش روند احیای اقتصادی و مالی جهان را همچنان «شکسته» و توأم با ریسک‌های در حال ظهور» توصیف می‌کند و می‌نویسد: برای تداوم روند احیا، سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی عامل مهمی در برانگیختن رشد و اشتغال است که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نقش مهمی در این زمینه ایفا می‌کند.

گزارش آنکتاد نشان می‌دهد: سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان در سال ۲۰۰۹ با کاهش شدید همراه بوده است، چه اینکه بعد از کاهش ۱۶ درصدی در سال ۲۰۰۸ این رقم در سال ۲۰۰۹ نیز با کاهش قابل‌ملاحظه ۳۷ درصدی مواجه شد و از ۱،۷۷ تریلیون دلار به ۱،۱۴ تریلیون دلار رسید. پیش‌بینی آنکتاد نشان می‌دهد حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان در سال جاری میلادی اندکی افزایش می‌یابد و به ۱،۲ تریلیون دلار می‌رسد و این رقم در سال ۲۰۱۱ به ۱،۳ تا ۱،۵ تریلیون دلار و در سال ۲۰۱۲ به ۱،۶ تا ۲ تریلیون دلار افزایش خواهد یافت. بر این اساس، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشورهای در حال توسعه و در حال گذار طی سال ۲۰۰۹ با کاهش ۲۷ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجه شد و به ۵۴۸ میلیارد دلار رسید. این در حالی بود که طی شش سال متوالی سرمایه‌گذاری در این کشورها افزایش یافته بود. بر اساس گزارش آنکتاد میزان کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان توسعه‌یافته بیشتر بوده است، به طوری که طی سال ۲۰۰۹ بالغ بر ۵۶۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

رشد	سهام	۲۰۰۹	۲۰۰۸	۲۰۰۷	
-۳۷.۰۸	۱.۰۰	۱۱۱۴۱۸۹	۱۷۷.۸۷۳	۲۰.۹۹۹۷۳	جهان
-۵۹.۹۸	۱۱.۶۶	۱۲۹۸۸۳	۳۲۴۵۶۰	۲۶۵۹۵۷	آمریکا
-۱۲.۲۹	۸.۵۳	۹۵۰.۰۰	۱.۰۸۳۱۲	۸۳۵۲۱	چین
-۴.۲۲	۵.۳۵	۵۹۶۲۸	۶۲۲۵۷	۹۶۲۲۱	فرانسه
-۱۸.۷۴	۴.۳۵	۴۸۴۴۹	۵۹۶۲۱	۵۴۳۴۱	هنگ کنگ
-۵۰.۰۷	۴.۱۰	۴۵۶۷۶	۹۱۴۸۷	۱۸۶۳۸۱	انگلیس
-۴۸.۶۹	۳.۴۸	۳۸۷۲۲	۷۵۴۶۱	۵۵.۰۷۳	روسیه
۴۵.۷۲	۳.۲۰	۳۵۶.۰۶	۲۴۴۳۵	۷۶۵۴۳	آلمان
-۶.۹۱	۳.۱۹	۳۵۵۱۴	۳۸۱۵۱	۲۲۸۲۱	عربستان
-۱۴.۳۶	۳.۱۱	۳۴۶۱۳	۴۰۴۱۸	۲۵۰۰۱	هند
-۶۹.۲۸	۳.۰۳	۳۳۷۸۲	۱.۰۹۹۵۶	۱۱۸۴۰۳	بلژیک
۷۹.۳۱	۲.۷۴	۳۰۵۳۸	۱۷۰۳۱	۴۰۲۰۲	ایتالیا
-۴۵۳.۶۲	۲.۴۲	۲۶۹۴۹	-۷۶۲۱	۱۱۵۳۶۵	هلند
-۴۲.۴۱	۲.۳۳	۲۵۹۴۹	۴۵۰۵۸	۳۴۵۸۵	برزیل
-۲۲۴.۶۷	۲.۲۴	۲۴۹۷۱	-۲۰۰۳۰	۲۴۷۰۷	ایرلند
-۵۱.۶۹	۲.۰۳	۲۲۵۷۲	۴۶۷۲۲	۴۵۴۷۷	استرالیا
-۶۶.۲۴	۱.۶۷	۱۸۶۵۷	۵۵۲۷۰	۱۰۸۴۱۴	کانادا
۵۴.۰۴	۱.۵۱	۱۶۸۰۹	۱۰۹۱۲	۳۵۷۷۸	سنگاپور
-۷۹.۴۹	۱.۳۵	۱۵۰۳۰	۷۳۲۹۳	۶۴۲۶۴	اسپانیا
-۱۹.۸۲	۱.۱۴	۱۲۶۴۹	۱۵۷۷۵	۱۱۰۹۶	قزاقستان
-۴۷.۱۳	۱.۱۲	۱۲۵۲۲	۲۳۶۸۳	۲۷۴۴۰	مکزیک
-۵۱.۱۲	۱.۰۷	۱۱۹۳۹	۲۴۴۲۶	۲۲۵۵۰	ژاپن
-۲۲.۴۲	۱.۰۲	۱۱۳۹۵	۱۴۶۸۹	۲۳۵۶۱	لهستان
-۶۷.۸۱	۰.۹۷	۱۰۸۵۱	۳۳۷۰۴	۲۷۱۵۷	سوئد
۹۰.۶۶	۰.۸۷	۹۶۹۵	۵۰۸۵	۵۱۶۸۱	سوئیس
۱۱۲.۳۷	۰.۷۸	۸۷۲۲	۴۱۰۷	۴۷۰۰	قطر
۱۸۷.۰۸	۰.۷۰	۷۸۰۰	۲۷۱۷	۱۱۸.۰۴	دانمارک
-۵۸.۰۶	۰.۶۸	۷۶۱۱	۱۸۱۴۸	۲۲۰۲۳	ترکیه
-۳۷.۴۵	۰.۶۳	۷۰۵۱	۱۱۲۷۲	۳۱۱۵۴	اتریش
-۱۶.۵۹	۰.۶۰	۶۶۵۷	۷۹۸۱	۵۹۴۰	نروژ
-۲۹.۳۱	۰.۶۰	۶۷۱۲	۹۴۹۵	۱۱۵۷۸	مصر
-۵۴.۵۰	۰.۵۷	۶۳۲۹	۱۳۹۰۹	۹۹۲۱	رومانی
-۳۰.۳۷	۰.۵۳	۵۹۴۹	۸۵۴۴	۱۱۳۵۵	تایلند
-۳۰.۵۰	۰.۵۲	۵۸۴۴	۸۴۰۹	۲۶۲۸	جمهوری کره
-۴۷.۶۶	۰.۴۴	۴۸۷۷	۹۳۱۸	۶۹۲۸	اندونزی
-۴۹.۶۷	۰.۴۴	۴۸۹۵	۹۷۲۶	۶۴۷۳	آرژانتین
۱۰.۸۷	۰.۴۳	۴۸۰۴	۴۳۳۳	۳۳۷۶	لبنان
-۳۱.۲۵	۰.۴۳	۴۷۶۰	۶۹۲۴	۵۴۹۱	پرو
-۵۵.۸۷	۰.۴۳	۴۸۱۶	۱۰۹۱۳	۹۸۹۱	اکراین
-۷۰.۷۸	۰.۳۶	۴۰۰۳	۱۳۷۰۰	۱۴۱۸۷	امارات
-۲۵.۴۳	۰.۳۰	۳۳۵۵	۴۴۹۹	۲۱۱۱	یونان
۸۶.۷۵	۰.۲۷	۳۰۱۶	۱۶۱۵	۱۶۷۰	ایران
۱۶.۶۵	۰.۲۷	۳۰۳۴	۲۶۰۱	۲۴۳۶	سودان
۷.۶۰	۰.۲۶	۲۸۴۷	۲۶۴۶	۱۶۶۲	الجزایر
-۳۸.۴۶	۰.۲۶	۲۸۷۱	۴۶۶۵	۳۰۵۵	پرتغال
-۲۲۹.۲۳	۰.۲۳	۲۵۵۱	-۱۹۷۴	۱۲۳۸۴	فنلاند
-۱۵.۶۹	۰.۲۱	۲۳۸۵	۲۸۲۹	۲۶۲۲	اردن
-۵۶.۱۱	۰.۲۱	۲۳۸۷	۵۴۳۸	۵۵۹۰	پاکستان
-۶.۲۷	۰.۲۰	۲۲۱۱	۲۳۵۹	۳۳۳۲	عمان
-۲.۲۵	۰.۱۳	۱۴۳۴	۱۴۶۷	۱۲۴۲	سوریه
۶۵.۲۴	۰.۱۲	۱۳۵۵	۸۲۰	۸۰۴	ترکمنستان
-۸۱.۱۳	۰.۱۲	۱۳۸۱	۷۳۱۸	۸۵۳۸	مالزی
-۴۲.۳۵	۰.۱۰	۱۰۷۰	۱۸۵۶	۹۷۲	عراق
-۲۵.۹۷	۰.۰۸	۸۳۸	۱۱۳۲	۶۶۱	ارمنستان
۵.۴۹	۰.۰۷	۷۵۰	۷۱۱	۷۰۵	ازبکستان
-۵۱.۱۵	۰.۰۷	۷۶۴	۱۵۶۴	۱۷۵۰	گرجستان
۳۲۷۸.۵۷	۰.۰۴	۴۷۳	۱۴	-۴۷۴۹	آذربایجان
-۳۸.۳۳	۰.۰۲	۱۸۵	۳۰۰	۲۴۳	افغانستان
-۷۷.۳۶	۰.۰۱	۶۰	۲۶۵	۲۰۸	قرقیزستان
-۳۸۴.۳۱	۰.۰۱	۱۴۵	-۵۱	۱۱۶	کویت

کویت با ۶۰۸ میلیون دلار کمترین رقم را به خود اختصاص داده‌اند. حجم سرمایه‌گذاری‌های مستقیم ایران در دیگر کشورها نیز به ۲,۲۰۹ میلیارد دلار از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۹ رسید. از این نظر ایران در خاورمیانه در جایگاه هشتم قرار گرفته است. در این منطقه امارات با سرمایه‌گذاری ۵۳ میلیارد دلاری در جایگاه نخست و عراق نیز کمترین رقم سرمایه‌گذاری مستقیم را داشته است.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آمریکا نصف شد

آمریکا یکی از کشورهای توسعه‌یافته است که با کاهش شدید سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی طی سال ۲۰۰۹ مواجه شده است. در حالی که حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در این کشور طی سال ۲۰۰۸ به ۳۱۶ میلیارد دلار رسیده بود، این رقم در سال ۲۰۱۰ به ۱۳۰ میلیارد دلار کاهش یافته است که افت ۵۸ درصدی را نشان می‌دهد. در عین حال آمریکا همچنان به عنوان بزرگ‌ترین مقصد سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در سال ۲۰۰۹ شناخته شده است و چین و فرانسه با ۹۵ و ۶۰ میلیارد دلار به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفته‌اند. این رقم برای دو کشور در سال ۲۰۰۸ به ترتیب ۱۰۸ و ۶۲ میلیارد دلار بوده است. هنگ‌کنگ با ۴۸ میلیارد دلار، انگلیس با ۴۶ میلیارد دلار، روسیه با ۳۹ میلیارد دلار، آلمان با ۳۷ میلیارد دلار، عربستان با ۳۶ میلیارد دلار، هند با ۳۵ میلیارد دلار و بلژیک با ۳۴ میلیارد دلار به ترتیب در رتبه‌های چهارم تا دهم از نظر جذب سرمایه‌های خارجی طی سال ۲۰۰۹ قرار داشته‌اند.

جدول زیر ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ میلادی را در جهان و کشورهای منتخب نشان می‌دهد. ■